

Új kereskedelmi szerződések a Ptk.-ban

1. FORGALMAZÁSI SZERZŐDÉS

A forgalmazási szerződés fogalma

- A szállító meghatározott ingó dolognak (terméknek) a forgalmazó részére történő eladására, a forgalmazó a terméknek a szállítótól történő megvételére és annak saját nevében és saját javára történő előadására köteles
- Típusok:
 - kizárólagos forgalmazási jogot biztosító szerződés (földrajzi területhez kötődően)
 - szelektív forgalmazás (a szállító meghatározott feltételeknek megfelelő forgalmazók részére értékesítés csak)
 - a forgalmazó vállalja, hogy csak a szállítótól vagy általa kijelölt személytől szerez be árut
- Keretszerződési jelleg: még nem kerül sor tulajdonátruházásra (együttműködési forma rögzítése a cél)
- Kizárólag diszpozitív szabályok!

A Ptk.-ban nem szabályozott, gyakori kikötések

- Forgalmazási jog rögzítése (milyen területen jogosult a terméket forgalmazni a forgalmazó)
- Versenytilalmi kikötések gyakorisága
- Legkedvezőbb vevői ár fizetése (m.f.c. price)
- Rendelés-feladási minimum
- Tájékoztatási-együttműködési kötelezettség az értékesíthető mennyiség változásaival kapcsolatban

A jóhírnév megóvása

- Különösen a kizárólagos forgalmazási megállapodásoknál kockázat a forgalmazónak, hogy az értékesítés sikere nagyrészt a forgalmazott termék jó hírére múlik
- A szállító és a forgalmazó egyaránt köteles a termék jó hírnevét megóvni
- A szállító köteles tájékoztatni a forgalmazót a termékre vonatkozó reklámokról, és díj ellenében köteles átadni a termék forgalmazásához szükséges reklámokat (pl. termékminta, prospektusok)

Utasítás és ellenőrzés

- A szállítót a termék forgalmazásával kapcsolatban utasítási jog illeti meg
- Célszerűtlen, szakszerűtlen utasítás esetén követendő eljárás
 - figyelmeztetési kötelezettség
 - ha fenntartja: köteles eljárni, de kárveszély a szállítót terheli
- Utasítás megtagadásának kötelezettsége
 - végrehajtása jogszabályba vagy bírósági, hatósági határozatba ütközik
 - mások személyét vagy vagyonát veszélyeztetné
- A szállító jogosult a szerződésben és az utasításaiban foglaltak ellenőrzésére

Megfelelő alkalmazás szolgáltatások nyújtása esetén

- Alapvetően termékek adásvételére vonatkoznak a forgalmazási szerződés szabályai
- Számos esetben azonban szolgáltatások értékesítésére is alkalmazható a forgalmazási modell
- Szolgáltatás esetén a tulajdonátruházás helyett a felek a szolgáltatás nyújtására kötelesek

2. JOGBÉRLETI SZERZŐDÉS - FRANCHISE

FRANCHISE

Franchise

A jogbérletbe adó szerzői és iparjogvédelmi jogok által védett oltalmi tárgyakhoz, illetve védett ismerethez kapcsolódó felhasználási, hasznosítási vagy használati jogok engedélyezésére, a jogbérletbe vevő termékeknek, illetve szolgáltatásoknak a szerzői és iparjogvédelmi jogok által védett oltalmi tárgyaknak, illetve védett ismereteknek a felhasználásával, hasznosításával vagy használatával történő előállítására, illetve értékesítésére és díj fizetésére köteles

Franchising rendszer

Speciális üzleti tevékenységet szabályozó szerződéses jogviszony, melynek keretében a fenti tevékenységek megvalósulnak.

A franchise rendszer jellemzői

- Típusai:
 - szolgáltatási
 - értékesítési
 - termelési
- egy központ köré szerveződés
- közös név alatti megjelenés
- közös tartalom
- azonos működési mechanizmus
- azonos jogi szabályozás
- azonos pénzügyi kapcsolat
- azonos termék/szolgáltatási kör, minőség, módszertan
- egységes image-kialakítás, árubeszerzés és könyvelés
- azonos terület

Franchisor jogállása

Kötelezettségek

- franchise átengedése
- jogszatatosság és ellátási kötelezettség
- kézikönyv átadása
- együttműködés
- jogokhoz kötődő jóhírnév megóvása

Jogok

- Franchise díj (belépési díj, alapidj, royalty)
- ellenőrzés joga
- székhely megválasztásának joga
- versenytársak irányába tanúsítandó magatartás meghatározása
- üzleti koncepció, árak kialakítása
- elővásárlási, visszavásárlási, vételi jog gyakorlása

Franchisee jogállása

Kötelezettségek

- díjfizetés
- rendszer szerződésszerű működtetése (jóhírnév megóvása)
- biztosítás megkötése
- visszaszolgáltatás megszűnéskor

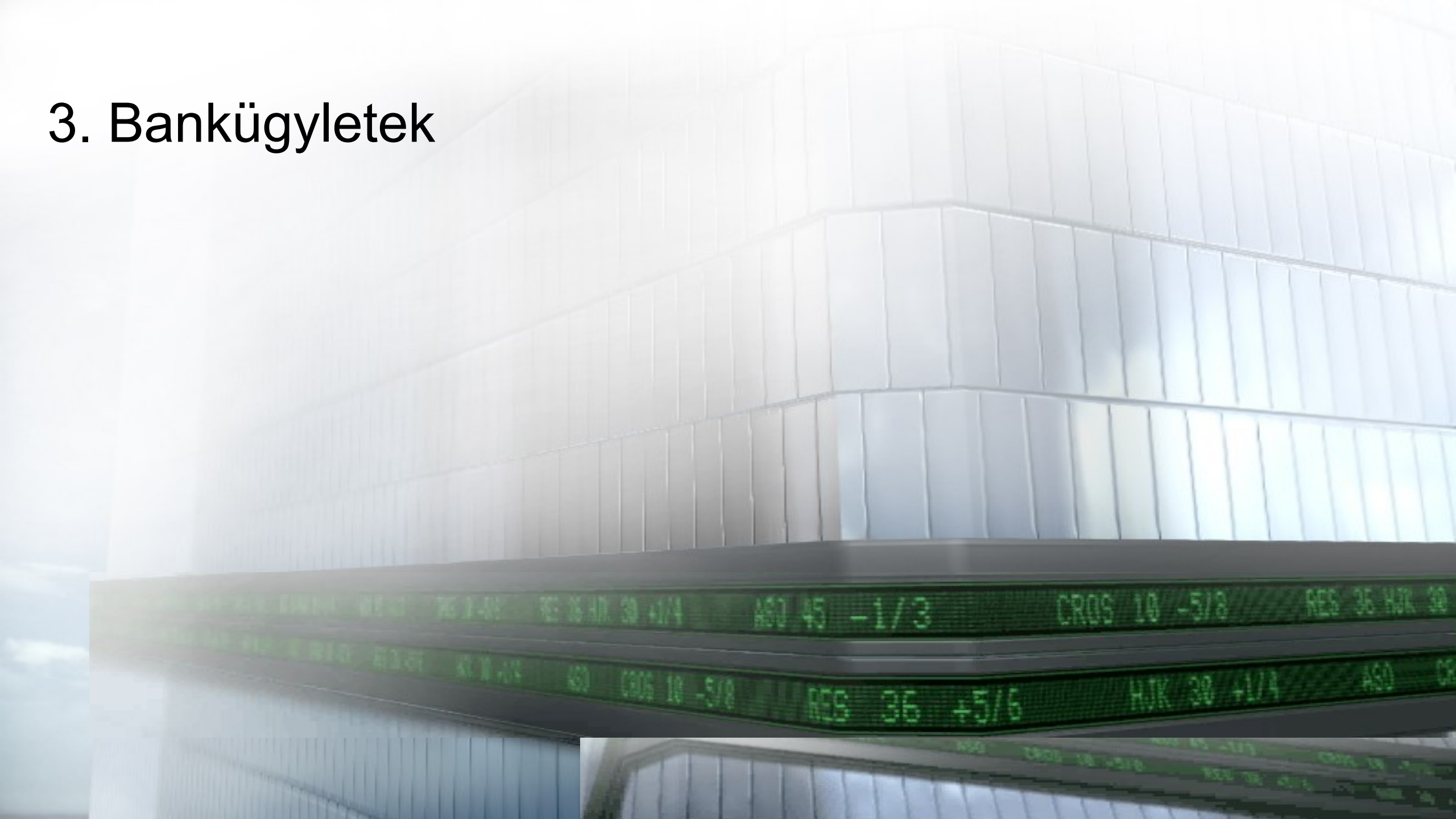
Jogok

- használat, hasznosítás
- jogszavatosság és kellékszavatosság érvényesítése
- franchisor támogatásához, képzéshez való jog
- vételi, elővásárlási jog az általa működtetett üzletre
- kézikönyv információinak használata

A szerződés megszűnése

1. Határozott idő lejártá
2. Felmondás (bármelyik fél) naptári hónap utolsó napjára (felmondási idő progresszív)
3. Felek jogutód nélküli megszűnése (jogutódlás is lehet!)
4. Közös megegyezés
5. Egyoldalú akaratnyilatkozat:
 - kiválás: franchisee az általa működtetett üzlet tekintetében él elővásárlási vagy vételi jogával
 - rendkívüli felmondás: szerződésszegés

3. Bankügyletek

Bankügyletek rendszere

- **Pénzszolgáltatási ügyletek**

- *Hitelügyletek*

- Pénzhitelek (hitel, kölcsön)
 - Kötelezettségvállalási hitelek (garanciaszerződés, kezesség)
 - Eladói hitelek (faktoring)
 - Pénzügyi lízingszerződés

- *Betétszerződés*

- **Pénzkezelési ügyletek**

- *Folyószámla szerződés*
 - *Fizetési-számlaszerződés*
 - *Fizetési megbízási szerződés*

I. Faktoring

- A faktor meghatározott pénzösszeg fizetésére, az adós harmadik személlyel szembeni követelésének faktorra engedményezésére köteles (**engedményezés és adásvétel ötvözte**)
- Ha az adós nem fizet:
 - adós a kapott összeget visszafizeti és kamatot fizet
 - faktor visszaengedményezi a követelést
- **Hitelbiztosítéki nyilvántartásba** kell venni!
- **Faktor felmondási joga:**
 - követelés jogi helyzetére vonatkozó vizsgálat akadályozása
 - adós vagyoni helyzet romlása, fedezetelvonó magatartás
 - kötelezett vagyoni helyzete megromlik
 - több követelés esetén egyes követelések tekintetében is felmondhatja a szerződést
- **Kölcsön** a mögöttes joganyag

II. Pénzügyi lízingszerződés

- Lízingbeadó tulajdonában álló dolog vagy jog határozott időre történő használatba adása, lízingdíj ellenében
- A lízingtárgy gazdasági élettartamát elérő vagy meghaladó időre szól
- Ha ennél rövidebb: szerződés megszűnésekor a lízingtárgy ellenérték nélkül vagy a szerződéskötéskori piaci értéknél jelentősen alacsonyabb áron történő megszerzésére jogosult a lízingbevevő, vagy a fizetendő lízingdíjak összege eléri vagy meghaladja a lízingtárgy szerződéskori piaci értékét
- Nyilvántartásba-vételi kötelezettség (ingatlan-nyilvántartás, hitelbiztosítéki nyilvántartás)
- Nyilvántartásba vétel hiányában a lízingbevevőtől jóhiszeműen, ellenérték fejében szerző harmadik személy tulajdonjogot (zálogjogot) szerez

Jogok, kötelezettségek

- Lízingbeadó jog- és kötelezettségekkel tartozik
- Lízingbevevő szedi a dolog hasznait, viseli a terheket, költségeket és a kárveszélyt viseli
- Lízingbevevő a lízingbeadó hozzájárulásával engedheti át a használatot harmadik személynek
- Ha a lízingbevevő jogosult a dolog tulajdonjogának a megszerzésére, ezt a jogát a lízingbeadó hozzájárulása nélkül harmadik személyre ruházhatja
- Lízingdíj időszakonként előre jár

A szerződés felmondása

Lízingbeadó:

- fizetőképesség vizsgálatának akadályozása
- vagyoni helyzet romlása, fedezet elvonó magatartás
- nem rendeltetésszerű használat (felhívás ellenére!)
- szavatossági jog érvényesítési kötelezettségének nem tesz eleget (felhívás!)
- lízingdíj, költség, teher megfizetésének elmulasztása (felhívás)

Lízingbevevő:

- szavatossági elállási jog érvényesítését megtagadja a lízingbeadó